

Nieuwbouw Isala is meer dan alleen stenen

door Yang Yang Chiu

Sector 31/7/19

ZWOLLE - De ene boom is de andere niet. Daar weet boomenspecialist Jörn Copijn alles van. Van de ruim honderd bomen die hij bij de locatie Sophia van de Isala klinieken onder de loep nam, hebben zo'n veertig het predikaat 'waardevol' gekregen.

Deze waardevolle bomen krijgen een plek in het nieuwbouwwormplex, dat in 2013 gereed moet zijn. Het zijn zogezegd 'prachtige solitaire exemplaren, die de kwaliteit van de openbare ruimte bepalen'. Tot die tijd staat een deel van de bomen in depot, is een aantal verplaatst naar de parkeergarage en kan de rest blijven staan waar ze staat. Niet dat daarmee de beoelens van Copijn afgelopen is. „Wij hebben de bomen in onderhoud. Het is onze verantwoordelijkheid dat de bomen straks teruggeplaatst kunnen worden.”

Jörn Copijn komt uit een geslacht van boomkwekers en landschapsarchitecten. Hij heeft zogezegd groene genen. Op uitdrukkelijk verzoek van architectenbureau Alberts & Van Huut is het bureau, dat Copijn ruim veertig jaar geleden oprichtte, betrokken bij de nieuwe Isala klinieken. „Alberts & Van Huut staan bekend om hun organische ontwerpen, waarin de natuur een belangrijke plek inneemt”, legt Paul Smaling uit. Hij is als directeur Bureau Nieuwbouw van de Isala klinieken nauw betrokken bij het proces. „Door een gerenommeerde partij als Copijn erbij te betrekken wordt het ontwerp van Alberts & Van Huut versterkt. Kijk naar de Gasunie in Groningen en het ING-kantoor in Amsterdam, waar ze



Een deel van de bomen kan tijdens en na de nieuwbouwwerkzaamheden voor de Isala blijven staan. Een tiental staat tot 2013 in depot. foto Frans Praalman

eerder met elkaar hebben samengewerkt. Ze begrijpen elkaar.”

Copijn op zijn beurt is overtuigd van het ontwerp dat er nu ligt. „Het wordt het mooiste ziekenhuis dat sinds lange tijd gebouwd is in Nederland”, is zijn stellige overtuiging. „De meeste ziekenhuizen zijn erg functioneel gebouwd. Bij het ontwerp van de Isala klinieken is gekeken hoe je het de patiënten zo aangenaam mogelijk kunt maken. Het buitenterrein wordt een openbaar wandelpark voor patiënten en niet-patiënten, echt een mooi stukje groen temidden van

een kantorenpark. En in het ziekenhuis zelf worden enkele binnentuin aangelegd”, weet Copijn.

Met de veertig 'allermooiste' bomen die na realisatie van de nieuwbouw terugkeren rond het ziekenhuis is er natuurlijk nog geen sprake van een 'openbaar wandelpark'. „We zullen ook van elders bomen aanplanten. Het is een tamelijk flexibel plan.” Hoeveel precies en wanneer kan Copijn nog niet zeggen. Wel dat dit zal gebeuren. „Het hele terrein is immers. Het behelst ruim twaalf hectare.”

Terug naar het moment dat Copijn moest bepalen welke bomen gekapt mochten worden en welke beslist niet. „Je bekijkt of het bomen zijn die ouder kunnen worden dan gemiddeld. We hebben bijvoorbeeld heel mooie lindes en elken en donkerrode esdoorns aangetroffen. Echt heel mooie exemplaren. Voor ons was het bovendien van belang dat het nagenoeg honderd procent zeker was dat we ze zouden kunnen herplanten.”

Dat verplaatsen komt overigens ook zeer nauw vindt de bomen-specialist.

Hoewel er nu gebruik wordt gemaakt van groot elektrisch materiaal is de techniek van het verplaatsen niet veranderd in de loop van de eeuwen. Copijn vindt dat niet vreemd. „De fysiologie van een boom is niet veranderd.” Zorgvuldigheid is evenwel een groot goed. „Je kunt een boom niet zomaar uit de grond rukken. Daar beledigt je hem mee. Natuurlijk praat ik niet echt met bomen, maar ik zoek vanuit mijn eigen gevoel wel contact met de boom. Ik probeer ethisch met ze om te gaan. Uit respect voor de natuur.”